

Provincie Overijssel
Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
www.overijssel.nl

Inlichtingen bij
Steven Wester
Telefoon 06-21340828
s.wester@overijssel.nl

Dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Twente
T.a.v. portefeuillehouder crisisbeheersing

Datum	Pagina
06.07.2026	1 van 5

Onderwerp: Bovenregionale stresstest wateroverlast, bestuurlijke bijeenkomst 23 september

Bijlage I Factsheets bovenregionale stresstest wateroverlast

Bijlage II Infographic bovenregionale stresstest wateroverlast

Geacht dagelijks bestuur,

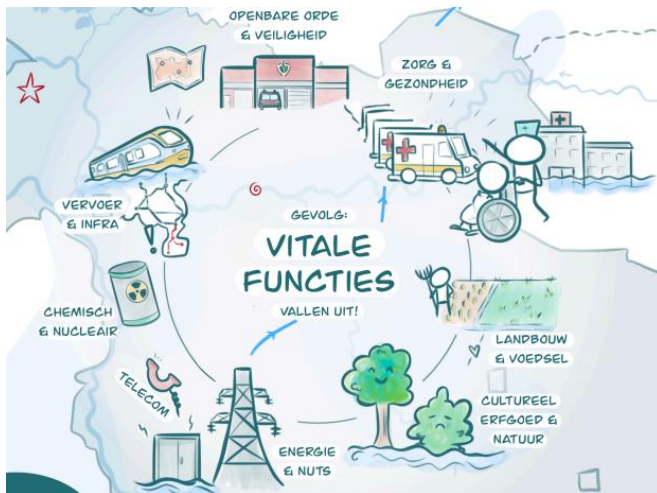
Met deze brief willen we u nogmaals van harte uitnodigen voor de eerste bestuurlijke bijeenkomst over de bovenregionale stresstest wateroverlast. Deze staat gepland op **woensdagochtend 23 september in het provinciehuis in Zwolle**. Dit is de aftrap van de volgende fase van het proces: de risicodialog. Daarin bespreken we de risico's die we kunnen accepteren en maatregelen die de verschillende partijen kunnen nemen om de impact van grootschalige extreme regen te verminderen. Wij vinden het van belang om met u het gesprek aan te gaan hoe we als partijen gezamenlijk goed voorbereid kunnen zijn tegen de gevolgen van wateroverlast door grootschalige extreme regen. Daarnaast informeren we u graag over het resultaat van de fases die inmiddels zijn afgerond: het waterbeeld en het gevolgebeld.

Overijssel houdt op verschillende manieren rekening met wateroverlast. We bereiden ons voor op een doorbraak van een waterkering langs een rivier en op lokale, kortdurende hoosbuien. Daarvoor voeren gemeenten lokale stresstesten uit. Een derde, tot nu toe minder belicht beeld is wat grootschalige, langdurige extreme neerslag over een heel stroomgebied betekent. Zo'n bui leidt tot een ander type impact dan een lokale piekbui. Daarom hebben we met de bovenregionale stresstest wateroverlast in beeld gebracht wat de 'Limburgbui' van 2021 (200 mm neerslag in 48 uur) zou betekenen voor het stroomgebied van de Overijsselse Vecht.

De afgelopen jaren is er al verschillende keren wateroverlast geweest door extreme regen. Zo viel in Enschede in juli 2024 55 millimeter regen in één uur. Het stedelijk watersysteem bleek daar niet op ingericht. Meerdere woningen in de wijken Pathmos en Stadsveld werden getroffen, waardoor 65 huurders definitief niet terug naar huis kunnen. De 'Limburgbui' van 2021 leidde in Duitsland en België tot Pagina 2 van 5 meer dan 200 dodelijke slachtoffers. Bij extreme regen kan een gebied ook zonder stroom komen te zitten, doordat een hoogspanningsstation uitvalt. Andere mogelijke gevolgen zijn drinkwatertekorten en landbouwgronden die lang onder water staan. We willen ons hier goed op voorbereiden en waar mogelijk schade beperken.

Wat is een stresstest en wat levert het op?

In een stresstest wordt gekeken wat de gevolgen zijn van verschillende type regenbuien. Dat is nodig om beter voorbereid te kunnen zijn op extreme regen in de toekomst. In een stresstest wordt een fictieve of een werkelijk gevallen bui op een gebied geprojecteerd. Dat geeft inzicht in de risico's die er zijn voor met name vitale en kwetsbare functies in het gebied. Dit zijn functies die onmisbaar zijn voor het functioneren van de samenleving.

Figuur 1: Voorbeelden van vitale functies (bron: infographic Ygenwys)

De impact op het watersysteem verschilt sterk tussen kort- en langdurende extreme neerslag. Voor beide situaties worden stresstesten uitgevoerd. Voor kortdurende piekbuien is de impact met name lokaal en soms regionaal en bij langdurige extreme regen juist bovenregionaal. Bij lokale stresstesten hebben gemeenten de regie in handen. Vanwege de grootschalige impact heeft het Rijk de provincies regie gegeven bij het uitvoeren van deze bovenregionale stresstest. Daarbij is de 'Limburgbui' van 2021 geprojecteerd op alle bovenregionale watersystemen, waaronder het stroomgebied van de Overijsselse Vecht.

Het gaat hier om een zogenoemde 'bovennormatieve bui', die minder vaak dan eens per 100 jaar voorkomt. Een dergelijke bui is heftiger dan de normen waar het watersysteem op berekend is. Met de resultaten van de stresstest werken we toe naar een uitvoeringsstrategie. Daarin staan concrete maatregelen om de impact van een 'Limburg-bui' in Overijssel te beperken. Hierbij kan het bijvoorbeeld gaan om extra waterbergingsgebieden bij risicovolle locaties, het verhogen van een aantal kritieke functies, of de crisisaanpak te verbeteren met gerichte communicatie of de aanwezigheid van noodvoorzieningen.

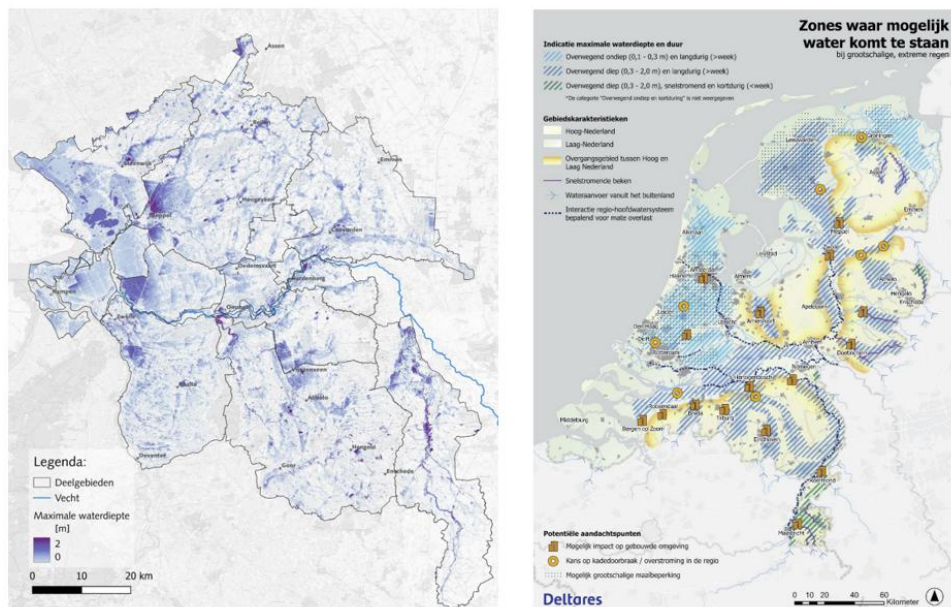
Regionale stresstesten in DPRA-Regio's

Naast de lokale en bovenregionale stresstesten worden er in de werkregio's voor klimaatadaptatie ook regionale stresstesten uitgevoerd. In deze werkregio's van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) werken gemeenten, waterschappen, Vitens en de provincie samen. Vier van deze werkregio's vallen geheel of gedeeltelijk in Overijssel: Fluvius, Noordelijke Vechtstromen, Rivus en Twents Waternet. In de regionale stresstesten worden buien gemodelleerd die vooral regionaal veel impact hebben. Er vindt afstemming plaats tussen deze verschillende stresstesten en risicodialogen.

Waterbeeld

Eind 2025 is het waterbeeld van de bovenregionale stresstest opgeleverd. Hierin is per locatie bekeken wat de waterdiepte en de duur is van de overlast. Voor Overijssel geldt dat het scenario van de Limburgbui kan leiden tot water dat op een aantal plekken over de keringen van de Vecht stroomt. In laaggelegen gebieden, zoals poldergebieden, is er daarnaast sprake van langdurige, maar ondiepe wateroverlast. In rivier- en beekdalen, zoals langs de Regge en Dinkel, is er juist sprake van een hoge waterdiepte met snelstromend water. Hier is de overlast van korte duur.

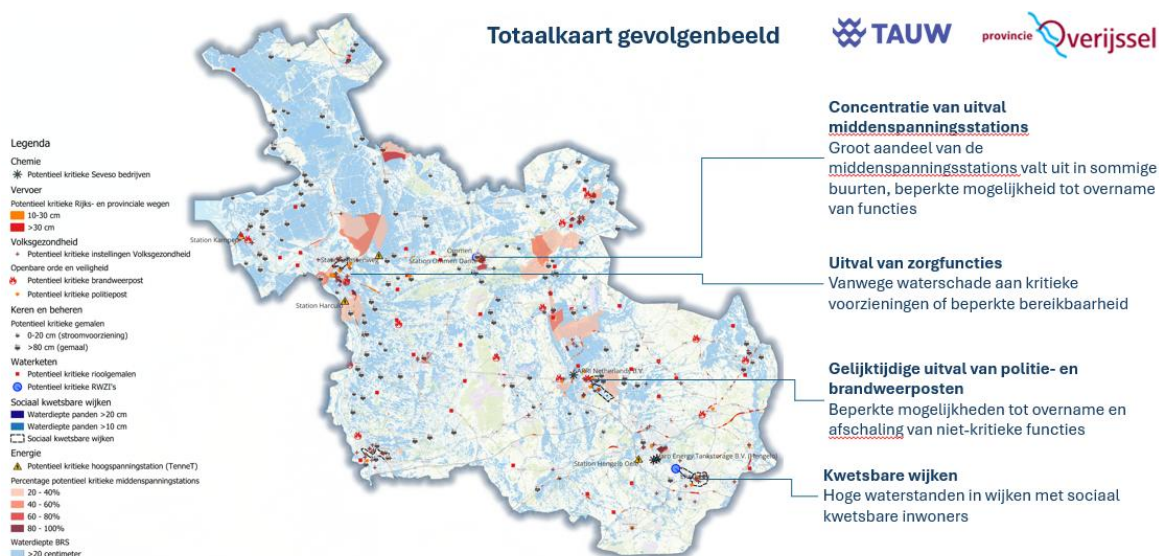
Het waterbeeld laat nadrukkelijk een scenario zien, want de 'Limburgbui' zal nooit exact op dezelfde manier in Overijssel vallen. De waterbeelden zijn vooral bedoeld om een globale inschatting van de risico's te kunnen maken. In onderstaande figuur staat het waterbeeld voor het stroomgebied van de Vecht en een schematisch overkoepelend waterbeeld voor heel Nederland. Op de [Klimaat-effectatlas](#) is verdiepende informatie te vinden.

Figuur 2: Waterbeeld van het stroomgebied van de Vecht (links, bron Nelen en Schuurmans) en het overkoepelende waterbeeld voor heel Nederland (rechts, bron Deltares).

Gevolgenbeeld

Aan de hand van het waterbeeld hebben we de afgelopen maanden samen met onder meer de waterschappen en veiligheidsregio's het gevolgenbeeld opgesteld. Hierin staat beschreven welke vitale en kwetsbare functies uitvallen bij een bui van 200 mm regen in 48 uur. In de bijlage staat per thema een factsheet met de belangrijkste gevolgen en het handelingsperspectief van de verschillende partijen om de gevolgen te beperken. In onderstaande kaart staan de overkoepelende gevolgen.

Figuur 3: Samenvattende kaart gevolgenbeeld Overijssel

Voor heel Overijssel samen geeft het doorgerekende scenario een beeld van de schaal. Naar schatting worden ruim 393.000 inwoners geraakt door wateroverlast en bedraagt de totale schade circa €9,7 miljard. Een aanzienlijk deel van het wegennet komt onder water te staan, waardoor gebieden en voorzieningen tijdelijk slecht of niet bereikbaar zijn. Het gaat hierbij om een eerste, indicatieve raming op basis van de landelijke Schade- en Slachtoffermodule (SSM) en nadrukkelijk niet om een exacte voorspelling.

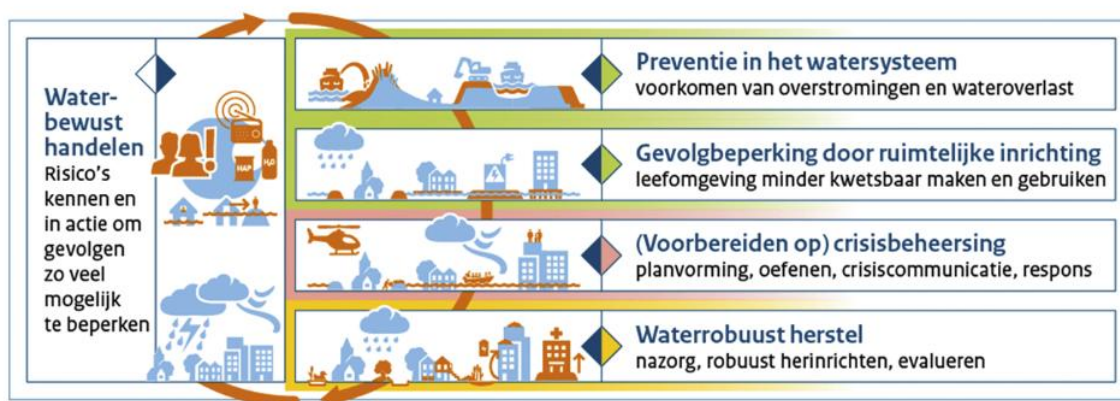
Het gevolgenbeeld laat een aantal clusters zien waar verschillende gevolgen bij elkaar komen:

- Vanuit de Vecht en het Ommerkanaal kan er water Ommen instromen. Er is daarbij een risico dat een hoogspanningsstation in de omgeving van Ommen uitvalt, waardoor 20.000-40.000 huishoudens tijdelijk zonder stroom zitten. Dit kan vervolgens impact hebben op andere functies, zoals gezondheidszorg en infrastructuur.
- In polders en laaggelegen gebieden in het noordwesten van Overijssel en rond de stad Zwolle (bijvoorbeeld omgeving Hessenpoort) is sprake van langdurige wateroverlast. Dit zorgt mogelijk voor tijdelijke uitval van midden- en hoogspanningsstations, zorglocaties en infrastructuur. Ook betekent het dat landbouwgronden langdurig onder water komen te staan.
- Almelo ligt lager dan de omliggende regio, waardoor er veel water vanuit andere delen van Twente zich hier ophoopt. Er zijn meerdere kwetsbare brandweer- en politieposten in dit gebied. Daarnaast bevinden zich in Almelo en Enschede een aantal sociaal kwetsbare wijken, waar de gevolgen relatief groot kunnen zijn.

Risicodialog en uitvoeringsstrategie

Aan de hand van het gevolgenbeeld voeren wij graag het gesprek met u in de risicodialog. Daarin bespreken we gezamenlijk passende maatregelen om bovenstaande gevolgen te beperken. Hierbij hanteren we de benadering van meerlaagsveiligheid, die in onderstaande figuur staat weergegeven. Het handelingsperspectief van de verschillende partijen verschilt per laag.

Gemeenten en provincies hebben voornamelijk een rol in laag 2 (gevolgenbeperking door ruimtelijke inrichting). Zo kunnen we rekening houden met het waterbeeld bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, zowel qua locatiekeuze als ontwerp en inrichting. Waterschappen en Rijkswaterstaat zijn met name aan bij preventie, door bijvoorbeeld waterkeringen te versterken. Voor veiligheidsregio's zit het grootste handelingsperspectief in laag 3, door goed voorbereid te zijn op crisissituaties. Waterbewust handelen en herstel vragen om actie van alle betrokkenen, waaronder ook vitale aanbieders, burgers en bedrijven. Bij de risicodialogen gaat het ook over de vraag of en welke risico's uit het gevolgenbeeld we kunnen accepteren en welke risico's echt om actie vragen.

Figuur 5: Schematische weergave meerlaagsveiligheid (bron: kennisportaal klimaatadaptatie)
Het gaat om de lagen (0) waterbewust handelen, (1) Preventie, (2) gevolgbeperving, (3) crisisbeheersing en (4) waterrobuust herstel.

Wij hopen u te zien tijdens de bestuurlijke aftrap van de risicodialog op woensdag 23 september. Daarna gaan wij aan de slag met een gezamenlijke uitvoeringsstrategie om beter voorbereid te zijn op de gevolgen van grootschalige extreme regen. Een deel van de risico's kunnen we accepteren, maar er zijn ook concrete maatregelen die elke partij kan nemen vanuit het eigen handelingsperspectief.

Met vriendelijke groet,

Namens het college van gedeputeerde Staten,

Martijn Dadema

Gedeputeerde provincie Overijssel

Portefeuille Water, Mobiliteit, Inclusiviteit en Handhaving